

Dôvodová správa

Zastupiteľstvo Košického samosprávneho kraja svojím uznesením č. 59/2014 schválilo spracovanie nového Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na obdobie 2016-2022 (PHSR KSK 2016 – 2022) najneskôr do konca roku 2015. Spracovaniu takéhoto typu strednodobého plánovacieho dokumentu predchádza zjednotenie sa (dohoda) na základných východiskách a spoločných rámcoch z ktorých bude tento základný programový dokument Košického kraja vychádzať.

Podľa skúseností, keď sa kompetentní ľudia nezaťažujú rozmyšľaním o budúcnosti, spoločnosť skončí pravdepodobne niekde, kam sa vôbec nechcela dostať. Preto je veľmi dôležité, aby sa tí, čo určujú ciele, z času na čas odosobnili od rutinnej práce a zamysleli sa: Kam smerujeme? Je to ten bod, kam sa chce náš kraj dostať? A ak nie, ktorým smerom by sme sa mali vydať? A práve takto vzniká vízia, ktorá by mala načrtnúť v najvšeobecnejších a koncepčných pojmoch predstavu o budúcom smerovaní Košického kraja.

Vízia je v podstate obraz budúcnosti, ktorú chceme dosiahnuť. Slovom popisuje stav, kde by sa chceli vidieť tí, čo určujú ciele. Môže popisovať stav o 10 alebo 20 rokov dopredu, ak všetko pôjde podľa plánu. Vízia sa nerodí v hlave jediného človeka, aj keď začína ako "sen" jednotlivca. Od sna k vízii je dlhá cesta, ktorá spočíva predovšetkým v presnej formulácii, intenzívnej komunikácii a porozumení pre potreby druhých. Vízia by mala postrehnúť aj to, čo iní možno nezbadajú, prikladať význam tomu, čo ostatní možno podceňujú a ignorujú.

Misia následne hovorí čo máme robiť a ako to chceme robiť, aby sme v budúcnosti dosiahli stav popísaný vo vízii.

Denne sme možno svedkami, že regionálne rozdiely medzi rozvíjajúcim sa západom a zaostávajúcim východom Slovenska narastajú. Narastajú napriek národným stratégiám, napriek prijatej štrukturálnej pomoci. Navyše štrukturálna pomoc je v novom programovom období pre samosprávu redukovaná a v roku 2020 pravdepodobne táto doplnková pomoc skončí úplne. Čo budeme robiť v takejto situácii? Ako pokryjeme naše potreby z rozpočtov samospráv?

Počas svojho doterajšieho pôsobenia sa regionálna samospráva orientovala vo väčšine prípadov výlučne na plnenie kompetencií, ktoré jej boli stanovené zákonom. Plnenie ostatných kompetencií, stanovených zákonom iným orgánom verejnej správy, regionálna samospráva prirodzene očakávala od príslušných orgánov. Tento prístup sa za štrnásť rokov existencie Košického samosprávneho kraja ukazuje ako málo efektívny. Je to prístup zameraný na procesy, kde dodržanie procesu (kompetencií) limituje dosiahnutie výsledku, riešenie aktuálneho problému obyvateľa (napr. v oblasti nezamestnanosti, sociálnej degradácie a z nich vyplývajúcej chudoby). Ak jeden článok v reťazi si nedostatočne plní svoje kompetencie, tak celá reťaz neplní dostatočne stanovené funkcie. Alebo inými slovami, reťaz môže byť len taká silná ako jej najslabší článok. Preto stagnujúca alebo klesajúca životná úroveň na Východnom Slovensku a rastúca nezamestnanosť často prevyšujúca celoslovenský priemer nás nútia zmeniť tento málo efektívny model doterajšieho prístupu. Táto zmena modelu prístupu bude v prvom rade vyžadovať zmenu doteraz zaužívaného spôsobu myslenia s ktorým sme pristupovali k riešeniu problémov v oblasti regionálneho rozvoja. Na základe doterajších skúseností by sme si mali uvedomiť, že ak si naše problémy nevyriešime sami, vyriešené s veľkou mierou pravdepodobnosti nebudú. Preto sa budeme musieť pokúsiť zmeniť svoj doterajší prístup k riešeniu problémov, upustiť od uprednostňovania individuálnych stratégií, upustiť od prenášania zodpovednosti za riešenie našich problémov na iných a aktuálne problémy riešiť spájaním všetkých, ktorí nám môžu a chcú pri ich riešení pomôcť. Inými slovami pôjde o mobilizáciu sociálneho a ľudského kapitálu Košického kraja formou sociálnych partnerstiev, spolupracujúcich sietí a zapájaním širšej verejnosti do riešenia celospoločenských problémov. A práve z týchto princípov vychádza aj predkladaná nová vízia a misia PHSR KSK 2016 – 2022.

V Košiciach dňa 13.5.2015